

1704-02

Golfbaan Bentwoud

Startnotitie m.e.r.

Golfbaan Bentwoud

Startnotitie m.e.r.

projectnr. 1907 - 153429

versie definitief

29 september 2005

Opdrachtgever

Stichting Golf Bentwoud

p/a ing. P. Blokhuis

Het Hoge Land 2

1981 LT VELSEN-ZUID

datum vrijgave

29 september 2005

beschrijving versie

definitief

goedkeuring

drs. B. van Dijck

vrijgave

drs. R.A.M. van Dongen

Inhoud

Blz.

1	Inleiding	3
1.1	Aanleiding	3
1.2	Bentwoud	4
1.3	M.e.r.-procedure	6
1.3.1	<i>M.e.r.-plicht</i>	6
1.3.2	<i>M.e.r.-procedure</i>	7
1.4	Leeswijzer	9
2	Doel	11
2.1	Doel	11
3	Beleids- en besluitvormingskader	13
3.1	Beleidskader	13
3.2	Provinciaal beleid	14
3.3	Gemeentelijk beleid	16
3.4	Te nemen besluiten	16
4	Referentiesituatie	17
4.1	Inleiding	17
4.2	Landschap	19
4.3	Bodem	20
4.4	Water	20
4.5	Natuur	22
4.5.1	<i>Algemeen</i>	22
4.5.2	<i>Flora</i>	22
4.5.3	<i>Fauna</i>	22
4.6	Archeologie en cultuurhistorie	23
4.6.1	<i>Archeologie</i>	23
4.6.2	<i>Cultuurhistorie</i>	24
4.7	Hinder	25
4.7.1	<i>Verkeer</i>	25
4.7.2	<i>Geluid</i>	26
4.7.3	<i>Luchtkwaliteit</i>	26
4.7.4	<i>Lichthinder</i>	26
4.7.5	<i>Stankhinder</i>	26
4.7.6	<i>Kabels en leidingen / Externe veiligheid</i>	26
4.8	Landbouw	26
4.9	Recreatie	26
4.10	Sociale aspecten	27
5	Voorgenomen activiteit	29
5.1	Inleiding	29
5.2	Beschrijving golfbaan	29
5.3	Beschrijving accommodatie	29
5.4	Beschrijving overige aspecten	29
5.5	Alternatieven	31
5.6	Meest milieuvriendelijk alternatief	31

6	Milieueffecten	33
6.1	Inleiding	33
6.2	Landschap	34
6.3	Bodem	34
6.4	Water	35
6.5	Natuur	35
6.6	Cultuurhistorie en archeologie	36
6.7	Hinder	36
6.8	Landbouw	37
6.9	Recreatie	37
6.10	Sociale aspecten	38
Referenties		39
Afkortingen en begrippen		41
Bijlage 1	M.e.r.-procedure	45
Bijlage 2	Algemene beschrijving golfbaan	49

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Stichting Golf Bentwoud is voornemens op ca. 100 ha. een volwaardige 18 holes golfbaan te realiseren ten zuidoosten van de kern Benthuizen in de gemeente Rijnwoude (figuur 1.1). De golfbaan zal naast de 18 holes bestaan uit een golfaccommodatie met parkeerplaats, een driving range en andere oefenfaciliteiten en een korte 9 holes baan. In de toekomst wordt de golfbaan mogelijk uitgebreid tot 27 holes, door aan de 5 oefenholes 4 nieuwe holes toe te voegen. Dit is o.a. afhankelijk van de ontwikkeling van de golfvraag.

Realisatie van de golfbaan past niet in de vigerende gemeentelijke bestemming Agrarisch Gebied. Daarom dient ten behoeve van de plan- en besluitvorming het bestemmingsplan te worden gewijzigd. Gekoppeld aan de bestemmingsplanwijziging dient een m.e.r.-procedure (milieueffectrapportage) te worden doorlopen (zie paragraaf 1.3).

Deze startnotitie is de formele aankondiging van de voorgenomen golfbaan, waarmee de m.e.r.-procedure wordt gestart.

1.2 Bentwoud

De golfbaan maakt deel uit van het toekomstige bos- en recreatiegebied Bentwoud, onderdeel van het strategische groenproject Zoetermeer-Zuidplas (figuur 1.2). De planvorming voor Bentwoud als geheel is complex en loopt al geruime tijd (zie kader). Binnen het bosgebied is binnen de planvorming voor Bentwoud als geheel ten zuidoosten van Benthuizen een recreatie-concentratiepunt voorzien. Binnen de planvorming van Bentwoud is de mogelijkheid voor een golfbaan voorzien. Bij de plan- en besluitvorming van de golfbaan zijn naast de Stichting Golf Bentwoud en de gemeente Rijnwoude ook de Provincie Zuid-Holland en de Dienst Landelijk Gebied betrokken.

In het milieueffectrapport zal uitgebreider worden ingegaan op de planvorming rond Bentwoud als geheel en de relatie met de planvorming voor de golfbaan Bentwoud.

Figuur 1.2 Bentwoud [Provincie Zuid-Holland, 1994]

Planvorming Bentwoud

Het Bentwoud vormt een onderdeel van het strategisch groenproject "Zoetermeer-Zuidplas", waarin de aanleg van ca. 2.080 ha. bos- en recreatiegebied en ecologische en recreatieve verbindingen is voorzien ten oosten van Zoetermeer.

Doelen zijn:

- vergroten van de mogelijkheden voor openluchtrecreatie voor de bewoners van het zuidelijk deel van de Randstad
- versterken van de ecologische bosstructuur en de natte natuurwaarden
- geleiding van de stedelijke ontwikkeling
- versterken van de landschappelijke kwaliteiten
- creëren van een duurzame waterhuishouding

Dit voornemen is al begin jaren negentig in de Nota Bosplan Bentwoud verwoord. In de Vierde Nota Ruimtelijke Ordening en in het ROM Groene Hart is sprake van een kernbos Zoetermeer-Zuidplas van ca. 2.000 ha. groot in het kader van de Randstadgroenstructuur. In het Structuurschema Groene Ruimte wordt het voornemen vastgelegd als Strategisch Groenproject Groot-Groengebied Zoetermeer-Zuidplas.

De 1. fase van het Bentwoud bestaat uit een 1.000 ha. aaneengesloten bosgebied in de Zuidplaspolder met uitlopers naar de Goudse regio, het gebied van de Rottemeren en de Vlietlanden / Zoetermeerse plassen en 780 ha. (ca. 80 km) recreatief - ecologische verbindingzone.

De 2. fase van het Bentwoud bestaat uit de aanleg van 300 ha. aanvullend bosgebied nabij de gemeente Waddinxveen en 240 ha. aan strategisch groen en ecologische en recreatieve verbindingzones in de Zuidplaspolder.

Ten behoeve van realisatie van de nieuwe bos- en recreatiegebieden in de Zuidplaspolder moest het Streekplan Zuid-Holland Oost worden gewijzigd. De functiewijziging van de Zuidplaspolder is in het streekplan in concrete beleidsbeslissingen vastgelegd, fase 1 in het Streekplan Zuid-Holland Oost 1998 en 2003, fase 2 in het Streekplan Zuid-Holland Oost 2003. De concrete beleidsbeslissingen moeten verder worden uitgewerkt in bestemmingsplanwijzigingen, o.a. in een bestemmingsplan Bentwoud van de gemeente Rijnwoude

De Raad van State heeft echter om formeel-juridische redenen goedkeuring onthouden aan de concrete beleidsbeslissing fase 1 en 2 Bentwoud. Derhalve dient de m.e.r.-procedure voor Bentwoud als geheel gerepareerd te worden en is de wijziging van streekplan Zuid-Holland Oost en het bestemmingsplan Bentwoud vertraagd.

Jonge aanplant Bentwoud langs N209

1.3 M.e.r.-procedure

1.3.1 M.e.r.-plicht

Conform de Wet Milieubeheer en het Besluit milieueffectrapportage 1999, gewijzigd 2005 is de voorgenomen aanleg van de Golfbaan Bentwoud m.e.r.-plichtig, omdat de voorgenomen golfbaan een oppervlak van meer dan 50 ha. omvat.

Voor de realisatie van het Bentwoud als geheel is in het kader van de streekplanwijziging al een m.e.r.-procedure doorlopen. De m.e.r. is afgerond. Maar doordat de Raad van State goedkeuring heeft onthouden aan de streekplanwijziging voor het Bentwoud, moet het milieueffectrapport worden geactualiseerd. Hiertoe worden de richtlijnen uit 1994 opnieuw vastgesteld. Formeel is de planvorming rond het Bentwoud op streekplanniveau s.m.b.-plichtig (s.m.b. staat voor strategische milieubeoordeling) en moet in het kader van het bestemmingsplan dat volgt op het streekplan de m.e.r.-procedure worden doorlopen. Echter, besloten is op streekplanniveau het milieueffectrapport te actualiseren en dit zodanig te doen dat het ook gekoppeld kan worden aan het bestemmingsplan. In het milieueffectrapport voor het streekplan en het bestemmingsplan wordt de locatie en de begrenzing van de golfbaan vastgelegd. Het milieueffectrapport voor de golfbaan beschrijft de effecten van de inrichting. Het is de bedoeling dat de m.e.r.-procedure voor de golfbaan parallel loopt aan die voor Bentwoud, te beginnen met een gezamenlijke vaststelling van de richtlijnen.

In het milieueffectrapport zal uitgebreider worden ingegaan op de m.e.r.-procedure rond Bentwoud als geheel en de relatie met de m.e.r.-procedure voor de golfbaan Bentwoud.

M.e.r. Bentwoud

Ten behoeve van realisatie van de nieuwe bos- en recreatiegebieden in de Zuidplaspolder is de m.e.r.-procedure doorlopen, gekoppeld aan de wijziging van het streekplan.

Het MER is in twee fasen opgesplitst. In 1994 is een MER 1^e fase Bentwoud opgesteld in het kader van de aanleg van het bos- en recreatiegebied Bentwoud (van ca. 1.000 ha.) alsmede de aanleg van grootschalige verbindingzones langs de Rotte en in de Goudse regio (samen 780 ha.).

In 2001 is ten behoeve van de herziening van het Streekplan Zuid-Holland Oost een MER 2^e fase opgesteld voor de realisatie van extra bosgebied Bentwoud (300 ha.) en tevens voor de realisatie van strategisch groen en ecologische en recreatieve verbindingzones (240 ha.) in de Zuidplaspolder.

De Raad van State heeft echter om formeel-juridische redenen goedkeuring onthouden aan de concrete beleidsbeslissing fase 1 en 2 Bentwoud. Derhalve dient de m.e.r.-procedure voor Bentwoud als geheel opnieuw gerepareerd te worden.

1.3.2 M.e.r.-procedure

M.e.r. staat voor milieueffectrapportage. De m.e.r.-procedure is erop gericht het milieubelang vroegtijdig en volwaardig in het plan- en besluitvormingsproces te betrekken. Dit geschiedt middels een aantal producten en een aantal procedurele stappen (zie verder en bijlage 1). De belangrijke aspecten van de m.e.r. zijn:

- het onderzoek naar de effecten van de voorgenomen activiteit;
- het onderzoek naar mogelijke alternatieven met hetzelfde doelrealiserende vermogen naar minder negatieve milieueffecten;
- de mogelijkheid van inspraak van derden;
- de onafhankelijke toets van het onderzoek en de procedure.

De m.e.r.-procedure is gekoppeld aan het eerste ruimtelijke besluit dat concreet de realisatie van de m.e.r.-plichtige activiteit, in dit geval de realisatie van de golfbaan, mogelijk maakt. De m.e.r.-procedure voor de golfbaan Bentwoud is gekoppeld aan het op te stellen bestemmingsplan Bentwoud van de gemeente Rijnwoude.

Initiatiefnemer en bevoegd gezag

In de procedure treedt als initiatiefnemer op:

Stichting Golf Bentwoud en de grondeigenaren dhr. Laban en dhr. Groen

Het bevoegd gezag in de m.e.r.-procedure is:

Gemeente Rijnwoude

De m.e.r.-procedure bestaat uit de volgende stappen (zie bijlage 1 voor een uitgebreidere beschrijving):

- het opstellen en publiceren van de startnotitie;
ter aankondiging van de voorgenomen activiteit en de werkwijze waarop de effecten van de voorgenomen activiteit worden onderzocht;
- het ter inzage leggen van de startnotitie;
om derden de mogelijkheid te geven vragen te stellen over de aanpak van het m.e.r.-onderzoek en zo richting te geven aan het onderzoek;
- het advies vragen aan de commissie m.e.r. en andere adviseurs over de aanpak van het m.e.r.-onderzoek (de richtlijnen);
- het vaststellen van de richtlijnen door bevoegd gezag;
- het opstellen van het milieueffectrapport (MER);
het onderzoek naar de effecten van de voorgenomen activiteit (aan de hand van alternatieven, waaronder het meest-milieuvriendelijk alternatief) op het milieu en het onderzoek naar mogelijke maatregelen om de negatieve effecten te beperken;
- het ter inzage leggen van het MER;
om derden de mogelijkheid te geven het MER inhoudelijk te toetsen;
- het laten toetsen van MER door de commissie m.e.r.;
een kwaliteitsborging door onafhankelijke specialisten.

Startnotitie

Deze startnotitie is de formele start van de m.e.r.-procedure voor de ontwikkeling van de golfbaan. De startnotitie beschrijft, bij wet voorgeschreven:

- het probleem wat aan het voornemen ten grondslag ligt;
- het doel wat met het voornemen wordt beoogd;
- de voorgenomen activiteit;
- mogelijke alternatieven;
- de huidige milieusituatie;
- de verwachte milieueffecten;
- het vigerende beleidskader;
- de procedure.

Inspraak

Deze startnotitie wordt 6 weken ter inzage gelegd. In deze periode is het mogelijk een reactie op de startnotitie te geven. De inspraak is met name bedoeld voor een inhoudelijke toets van de werkwijze en de effectbeschrijvingen zoals die in de startnotitie zijn weergegeven.

Schriftelijke opmerkingen op deze startnotitie kunnen gericht worden aan:

Gemeente Rijnwoude
Postbus 115
2394 EB Hazerswoude-Rijndijk

Tijdens de inspraakperiode wordt een inloop-informatieavond gehouden waarin u vragen over de startnotitie kunt stellen. Deze avond wordt aangekondigd in de plaatselijke media.

Op basis van de startnotitie en de inspraakreacties worden de richtlijnen opgesteld, een programma van eisen voor het milieueffectrapport. Een onafhankelijke commissie voor de milieueffectrapportage geeft een advies voor de richtlijnen, op basis waarvan bevoegd gezag de richtlijnen vaststelt.

Informatieavond

1.4 Leeswijzer

Het rapport is als volgt opgebouwd. In hoofdstuk 2 wordt het doel van de voorgenomen activiteit en de milieueffectrapportage beschreven. Hoofdstuk 3 geeft een samenvatting van het vigerende beleid, de genomen besluiten en te nemen besluiten. In hoofdstuk 4 wordt een beschrijving van het studiegebied gegeven. Voor een aantal thema's wordt de huidige (milieu)situatie beschreven en waar mogelijk toekomstige ontwikkelingen op basis van vastgesteld beleid, de zogenaamde autonome ontwikkeling. Hoofdstuk 5 geeft een beschrijving van de voorgenomen activiteit: de realisatie van de golfbaan. In hoofdstuk 6 wordt een beoordelingskader uiteengezet, waarin wordt aangegeven welke aspecten in het MER worden beschreven en beoordeeld. Tevens worden de verwachte effecten van de golfbaan op de omgeving beschreven.

Terminologie

Voorgenomen activiteit:

De voorgenomen aanleg van de golfbaan Bentwoud, een volwaardige 18 holes golfbaan met een golfaccommodatie met parkeerplaats, een driving range en andere oefenfaciliteiten en een korte 9 holes baan.

Plangebied:

Het gebied waar de functiewijziging (realiseren van golfbaan met bijbehorende voorzieningen) zal plaatsvinden en dat wordt vastgelegd in het bestemmingsplan.

Studiegebied:

Het gebied waar effecten van de voorgenomen activiteit merkbaar kunnen zijn. Dit gebied kan groter zijn dan het plangebied alleen en kan per aspect in omvang variëren.

Plangebied vanaf N209 in zuidelijke richting

2 Doel

2.1 Doel

Doel van de golfbaan Bentwoud

Doel van de realisatie van de golfbaan Bentwoud is het ontwikkelen van een rendabele en kwalitatief hoogwaardige en aantrekkelijke golfbaan.

Met de realisatie van de golfbaan wordt tegemoet gekomen aan de golfvraag in de regio. In het milieueffectrapport zal de marktruimte van de golfbaan worden beschreven.

Tevens moet de golfbaan bijdragen aan de (recreatieve) toegankelijkheid van Bentwoud als geheel door de realisatie van fiets- en wandelpaden op en langs de golfbaan aansluitend op de geplande routes door het Bentwoud.

Realisatie van de golfbaan draagt bij aan de provinciale en gemeentelijke doelstelling om van het gehele gebied Bentwoud een natuur-, bos en recreatiegebied te maken.

Doel van de m.e.r.-procedure, de startnotitie en de inspraak

Doel van de m.e.r.-procedure is het milieubelang volwaardig en vroegtijdig in de plan- en besluitvorming te betrekken. Dit om tijdig inzicht te krijgen in de effecten van de voorgenomen activiteit op de omgeving en om onderzoek te kunnen doen naar mogelijke maatregelen om negatieve effecten op de omgeving te verminderen.

Doel van de startnotitie is alle informatie benodigd om het milieubelang volwaardig in de plan- en besluitvormingsprocedure te betrekken, te verzamelen, inzichtelijk en toetsbaar te maken en te constateren waar nog nader onderzoek nodig is om lacunes in kennis in te vullen.

Het doel van de inspraak is het toetsen van de uitgangspunten (informatie, randvoorwaarden, alternatieven, aspecten) die voor het milieueffectrapport worden gehanteerd.

Doorkijk vanaf N209 richting plangebied

3 Beleids- en besluitvormingskader

3.1 Beleidskader

Onderstaand is een overzicht gegeven van de wet- en regelgeving, die voor de golfbaan relevant is. In het milieueffectrapport worden de hoofdpunten uit het beleid beschreven.

Europees niveau

- Habitat- (1992) en Vogelrichtlijn (1979);
- Verdrag van Malta (1992);
- Kaderrichtlijn Water (2001).

Nationaal niveau

- Wetten: o.a. Wet op de Ruimtelijke Ordening, Wet milieubeheer, Wet verontreiniging oppervlaktewateren, Wet bodembescherming, Wet geluidhinder, Wet op de waterhuishouding, Wet op de monumentenzorg, Natuurbeschermingswet, Flora- en faunawet;
- Besluiten: o.a. Besluit Externe Veiligheid, Besluit Luchtkwaliteit;
- Nota's: Nota Ruimte, Nota natuur, bos en landschap in de 21^e eeuw, Nota Belvedere, Nationaal Milieubeleidsplan 4, Nota Waterbeleid 21^e eeuw, 4^e Nota Waterhuishouding, Nota Mobiliteit
- PKB HSL-Zuid.

Provinciaal niveau

- Streekplan Zuid-Holland Oost ;
- Provinciaal Ruimtelijke Structuurvisie Zuid-Holland 2020;
- Beleidsplan Natuur en Landschap;
- Beleidsplan Milieu en Water;
- Beleidsnota Recreatie 2000+;
- Nota Bosplan Bentwoud;
- Aanwijzing Ecologische verbindingzones in Zuid-Holland;
- Cultuurhistorische Hoofdstructuur.

Regionaal

- Interregionale Structuurvisie driehoek RZG - Zuidplas;
- Waterbeheersplan;
- Afsprakenkader Aankoop Strategieplan Bentwoud.

Lokaal

- Structuurvisie Rijnwoude 2020: "van droom naar daad";
- Voorontwerp bestemmingsplan Bentwoud;
- Landschapsbeleidsplan, Recreatienota, Milieubeleidsplan.

In het kader van de ontwikkeling van het bosgebied Bentwoud als onderdeel van het strategisch groenproject Zoetermeer - Zuidplas, waarbinnen de golfbaan is gesitueerd, zijn daarnaast meerdere studies verricht specifiek voor de ontwikkeling van het Bentwoud.

Het betreft onder meer de milieueffectrapportage Bentwoud Eerste fase MER Zoetermeer - Zuidplas (1994) en de Milieueffectrapportage Zoetermeer Zuidplas Tweede fase (2001). Deze en andere onderzoeksdocumenten zullen bij het opstellen van het milieueffectrapport gebruikt worden.

In dit hoofdstuk wordt een korte samenvatting van het provinciaal en gemeentelijk ruimtelijk beleid gegeven.

3.2 Provinciaal beleid

Streekplan Zuid-Holland Oost (1995)

De Nota Bosplan Bentwoud (1995) geeft de invulling van het beleidsvoornemen van rijk en provincie om in de polder "Zoetermeer - Zuidplas" een groot bos te realiseren. De Nota Bosplan Bentwoud is gelijktijdig met de herziening van het Streekplan Zuid-Holland Oost (1995) opgesteld. De uitkomsten van de planvorming voor het bosgebied zijn vertaald in het streekplan Zuid-Holland Oost (1995).

In het streekplan Zuid-Holland Oost (1995) is in het kader van het Strategisch Groenproject Zoetermeer - Zuidplas de eerste fase van het Bentwoud, bestaande uit de aanleg van een aaneengesloten multifunctioneel kernbos (Bentwoud) met een omvang van 1.000 ha. en een grootschalige recreatief-ecologische verbindingszone met een omvang van circa 250 ha. opgenomen. Het plangebied ligt in het gebied waar het kernbos gepland is.

De provincie heeft ervoor gekozen om de m.e.r.-plicht te koppelen aan het streekplan-besluit, omdat op het niveau van het streekplan verschillende alternatieve locaties tegen elkaar kunnen worden afgewogen. In het streekplan dient volgens de richtlijnen van de m.e.r.-procedure inzichtelijk worden gemaakt welke argumenten met betrekking tot de onderzochte alternatieven en hun milieueffecten hebben geleid tot de keuze van de in het streekplan opgenomen locaties. Ten behoeve van de onderbouwing van de opname van nieuwe groengebieden in het streekplan is een Milieu Effect Rapportage (MER) in 1994 opgesteld.

De eerste fase Bentwoud is na een beroepsprocedure in 1998 door de Raad van State als een concrete beleidsbeslissing aangemerkt. Tegen deze concrete beleidsbeslissing kan geen beroep meer worden aangetekend. Voor het realiseren van de eerste fase van het Bentwoud is het nodig bestemmingsplannen tijdig met deze concrete beleidsbeslissing in overeenstemming te brengen.

De aanleg van het Bentwoud vormt een uitzondering op de gewenste ruimtelijke hoofdstructuur in het landelijk gebied van Zuid-Holland Oost. Eén van de structurerende elementen is namelijk het handhaven van het landelijke, voor het merendeel open karakter en de rust in de niet-verdichte gedeelten van het landelijk gebied.

Wel sluit de voorgenomen activiteit aan op de vergroting van het aanbod aan rustige vormen van recreatie in het landelijk gebied, zoals wandelen, fietsen en kanoën.

Het Bentwoud maakt onderdeel uit van de recreatieve hoofdstructuur. Het bos-, natuur- en recreatiegebied is niet aangeduid als gebied met natuurwaarden.

Streekplan Zuid-Holland Oost (2003)

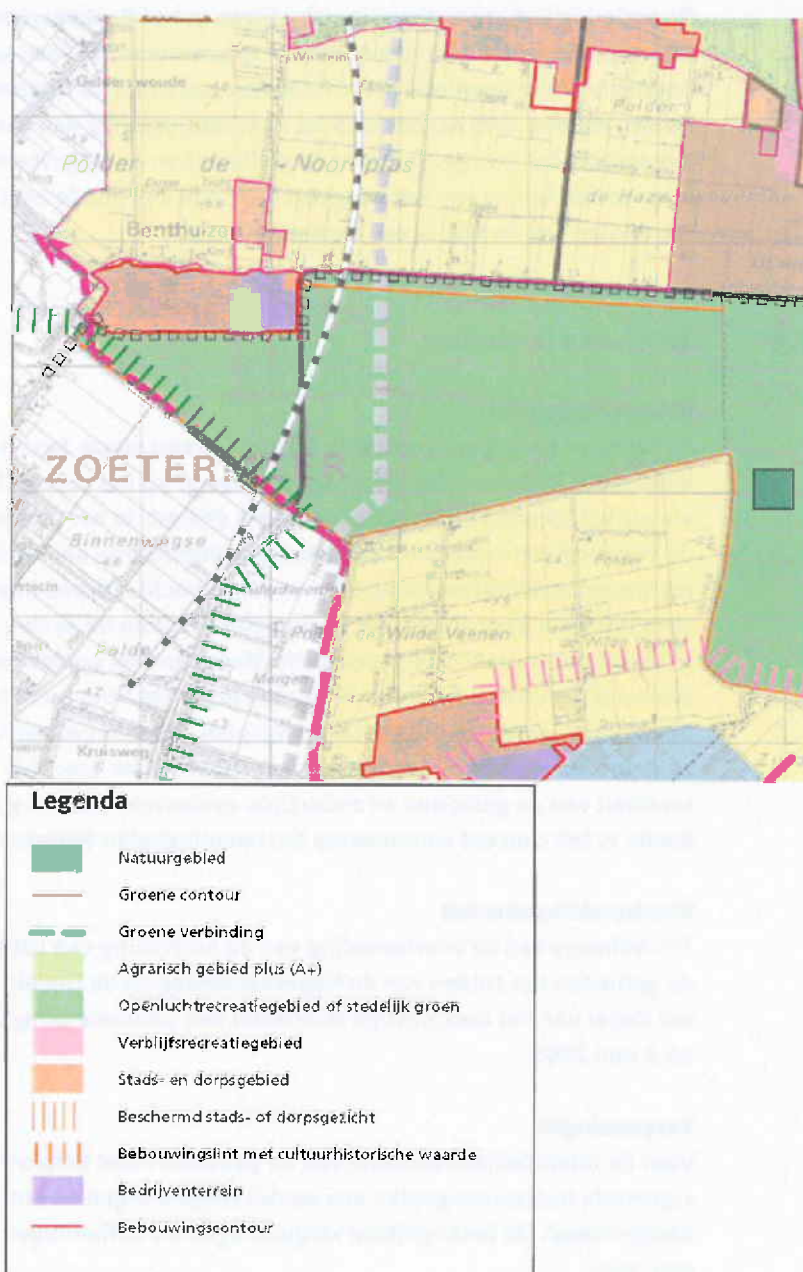
In 2003 is een streekplan Zuid-Holland Oost door Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland vastgesteld. Ten behoeve van de onderbouwing van de opname van nieuwe groengebieden in het streekplan is een Milieu Effect Rapportage (MER) Zoetermeer Zuidplas Tweede fase in 2001 opgesteld.

De Raad van State heeft een aantal delen van het streekplan vernietigd door goedkeuring te onthouden aan de concrete beleidsbeslissing voor fase 1 en 2 Bentwoud.

Gedeputeerde Staten heeft aan Provinciale Staten voorgesteld om de door de Raad van State vernietigde delen te repareren. Het college wil voor deze delen van het streekplan nieuwe planologische regels in een speciale streekplanherziening opnemen. Dit betekent ook dat de Milieueffectrapportage moet worden geactualiseerd en aangepast aan nieuwe inzichten op het gebied van de inrichting van het Bentwoud. Tot die tijd worden bestemmingsplannen getoetst aan het in 2003 vastgestelde streekplan.

In het ontwerp streekplan Zuid-Holland Oost (2003) streeft de provincie naar het behouden en versterken van de kwaliteiten van het 'groenblauwe casco', waartoe het Bentwoud behoort. In het ontwerp streekplan is de concrete beleidsbeslissing ten behoeve van de aanleg van Bentwoud uit het streekplan van 1995 overgenomen. In dit streekplan is ook de tweede fase van het Bentwoud - de vergroting van de totale oppervlakte met een omvang van 300 ha. als concrete beleidsbeslissing opgenomen.

Het provinciaal beleid biedt ruimte voor recreatie. De bereikbaarheid en bruikbaarheid van het landelijke gebied moeten worden verbeterd, met name de ontwikkeling van groenstructuren om stedelijke woonkernen. Doel is te komen tot een samenhangend kwalitatief hoogwaardig netwerk van recreatieve voorzieningen. Een stelsel met recreatieve knooppunten is hiervoor opgezet. Er is geen specifiek beleid ten aanzien van golfbanen geformuleerd.

Figuur 3.1 Uitsnede ontwerp streekplan Zuid-Holland Oost 2003, Provincie Zuid-Holland

3.3 Gemeentelijk beleid

Structuurvisie Rijnwoude 2020; van droom naar daad

Gemeente Rijnwoude heeft in 2005 de "Structuurvisie Rijnwoude 2020; van droom naar daad" vastgesteld. In de structuurvisie streeft de gemeente Rijnwoude naar een aantrekkelijke woon- en leefomgeving voor haar bewoners. Van belang hiervoor zijn o.a. toereikende, goed bereikbare voorzieningen en (sociaal- en verkeers)veilige openbare ruimten. De kern Benthuisen zal in de toekomst gelegen zijn aan het Bentwoud. De opgave is om 'chemie' tussen de kern en het multifunctionele bos te laten plaatsvinden. Dit kan bijvoorbeeld door de toeristisch-recreatieve voorzieningen te versterken. Bentwoud is als één van de 17 projecten in de structuurvisie aangemerkt. Het uiteindelijke besluit over de wijze van inrichting wordt niet door de gemeente Rijnwoude genomen. Het streven is om via publiek-private samenwerkingsconstructies (PPS) financiering van recreatieve voorzieningen in het Bentwoud mogelijk te maken. Daarnaast liggen er mogelijkheden om middelen te genereren via rood-voor-groen-constructies. Van belang is dat er openheid is en het Bentwoud vanaf de Hogeveenseweg ervaren kan blijven worden. Een aandachtspunt is de doorsnijding van het Bentwoud door de HSL (ten westen van het plangebied voor de golfbaan) en de Hogeveenseweg. Dit heeft gevolgen voor de ontsluiting van het bosgebied. Vooral een goede ontsluiting van voorzieningen ten oosten van de HSL is een aandachtspunt.

3.4 Te nemen besluiten

Bestemmingsplan

Momenteel ontwikkelt gemeente Rijnwoude een nieuw bestemmingsplan voor het Bentwoud. De bosaanleg wordt vooruitlopend op het nieuwe bestemmingsplan geregeld via artikel 19 procedures en is inmiddels gestart. In het gebied ten oosten van de HSL is de zonering van het gebied van belang. Aangrenzend aan de HSL zal het recreatieconcentratiepunt worden ondergebracht. Tevens heeft de gemeente in de structuurvisie opgenomen dat de mogelijkheid van de aanleg van een openbaar golfbanencomplex wordt onderzocht. Meer naar het oosten toe zal het gebied van intensief naar extensief gebruik worden ingericht. Hier komt het accent vooral te liggen op de natuurwaarden. In het bestemmingsplan zullen regelingen met betrekking tot bouw- en gebruiksmogelijkheden worden opgenomen, die enerzijds recht doen aan de beoogde kwaliteit van de gebieden en anderzijds voldoende waarborg bieden voor flexibiliteit. Reeds is het concept voorontwerp bestemmingsplan Bentwoud-Oost opgesteld.

Vorbereidingsbesluit

Ten behoeve van de voorbereiding van de herziening van het bestemmingsplan is er voor de gebieden ten zuiden van de Hogeveenseweg en de Omleidingsweg te Benthuisen in het kader van het toekomstige Bentwoud een vorbereidingsbesluit in werking getreden op 9 juni 2005.

Vergunningen

Voor de uiteindelijke realisatie van de golfbaan moet behalve het wijzigen van het vigerende bestemmingsplan een aantal vergunningen en ontheffingen worden aangevraagd. De belangrijkste vergunningen en ontheffingen die mogelijk van toepassing zijn, zijn:

- ontheffing van de bepalingen in de Flora- en faunawet (bevoegd gezag is Ministerie van LNV);
- milieuvergunning(en) volgens de Wet milieubeheer (bevoegd gezag is de gemeente).

4 Referentiesituatie

4.1 Inleiding

Referentiesituatie

Om de effecten van de realisatie van de golfbaan op de omgeving te kunnen bepalen en beoordelen, wordt het plan- en studiegebied vergeleken met de situatie voorafgaand aan de uitbreiding, de referentiesituatie. Als referentiejaar is 2008 gekozen, het jaar dat de golfbaan naar verwachting volledig gerealiseerd en in gebruik is.

De basis voor de referentiesituatie is de huidige situatie. Omdat de planvorming en aanleg van de golfbaan enige jaren zal duren is het niet alleen van belang de huidige milieusituatie te kennen, maar ook de autonome ontwikkeling (zonder aanleg van de golfbaan) te beschrijven. Basis voor de beschrijving van de autonome ontwikkeling zijn bekende ontwikkelingen en vastgesteld beleid.

De omgeving van de golfbaan zal in de nabije toekomst aanzienlijk veranderen door de aanleg van het Bentwoud. Het huidige open agrarische landschap zal omgevormd worden tot een natuur- en recreatiebos. De aanleg van de golfbaan zal nog plaatsvinden in een landbouwomgeving, maar uiteindelijk zal de golfbaan ingebed worden in het Bentwoud-bos. Om alle mogelijke effecten bij aanleg en gebruik in beeld te krijgen worden in het milieueffectrapport de effecten van de golfbaan vergeleken met twee referentiesituaties: de huidige landbouwomgeving en de toekomstige recreatiebosomgeving. Een andere belangrijke autonome ontwikkeling, met name ten aanzien van het aspect hinder, is de aanleg en ingebruikname van de HSL-lijn ten westen van het plangebied

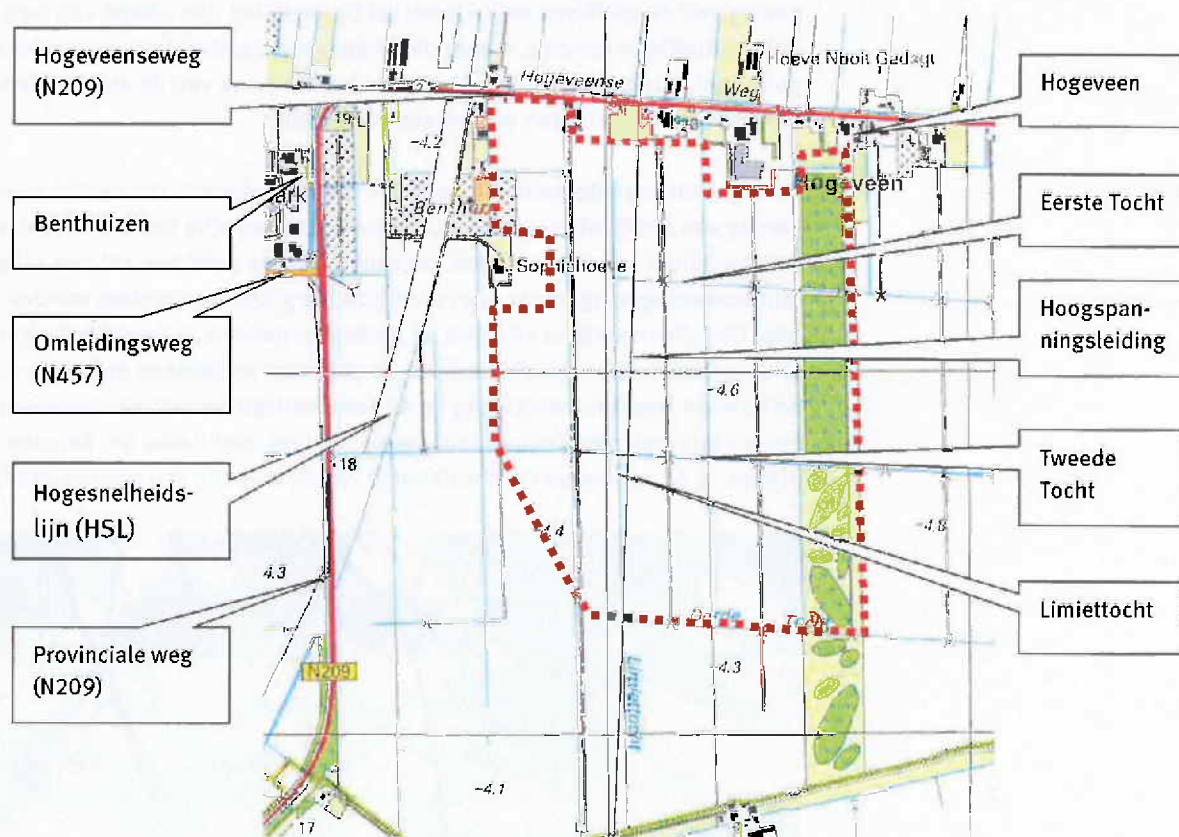
Dijklichaam HSL

Algemene karakteristiek van het gebied

Het studiegebied voor de milieubeschrijving van de golfbaan ligt in het landelijk gebied van gemeente Rijnwoude in het centrum van het Groene Hart (figuur 4.1). Het gebied ligt in de polder de Noordplas en bestaat uit rechthoekige kavels met bouwland. Dwars op de verkavelingsrichting in noordzuidelijke richting lopen enkele brede sloten die "tochten" worden genoemd: de Eerste en Tweede Tocht.

De omgeving is overwegend agrarisch gebruikt gebied. Voorts liggen in de directe omgeving kleine woonkernen als Benthuisen en Hogeveen. Op 3 tot 5 km liggen Zoetermeer, Boskoop, Waddinxveen, Moerkapelle en Hazerswoude-dorp. Op 10 km liggen de steden Gouda en Leiden.

Onderstaand is een globale beschrijving opgenomen van de referentiesituatie van het plan- en studiegebied. In het MER zal dit waar nodig worden aangevuld.

Figuur 4.1 Plangebied

4.2 Landschap

Landschapsstructuur

Het plangebied maakt deel uit van een groot droogmakerijencomplex in het centrale deel van het Groene Hart. Het polderlandschap wordt gekenmerkt door een uiterst functioneel verkavelingspatroon. Vanuit landschappelijk oogpunt zijn de tochten binnen dit verkavelingspatroon kenmerkende elementen. Naast de tochten en de kades is de belangrijkste landschappelijke waarde de samenhang tussen de bebouwing, de percelering, de tochten en de dijken. De laag gelegen droogmakerij wordt omringd door hoger gelegen ringdijken, bijvoorbeeld de Noordkade direct ten zuiden van het plangebied. Aan de noordzijde is lintbebouwing langs de Hogeveenseweg (N209) aanwezig. Daarnaast doorsnijdt het dijklichaam van de HSL het landschap ten westen van het plangebied.

In de toekomst zal de transformatie tot bos invloed hebben op de landschapsstructuur.

Landschapsbeeld

Het landschapsbeeld heeft een zeer open, grootschalig karakter. Aan de oostrand wordt de openheid doorbroken door een al aangelegd perceel van het Bentwoud-bos. Visueel storend element zijn een hoogspanningsleiding en de dijk van de HSL die de polder in noordzuidelijke richting doorsnijden.

Door de aanleg van het Bentwoud wijzigt het landschapsbeeld van het studiegebied aanzienlijk: van open weids akkergebied naar dicht en gesloten bos.

Plangebied in zuidoostelijke richting vanaf N209

4.3 Bodem

Bodemopbouw

De bodem bestaat uit ca. 7 m jonge zeekleigronden (klei en zavel) afgezet in de vroege Middeleeuwen. Het gemiddelde van de maaiveldhoogte van het plangebied ligt op ca. NAP -4,50 m en is vergelijkbaar met de omgeving.

De hoogte van het maaiveld in de totale Polder de Noordplas varieert van globaal NAP -4,00 m in het noorden tot NAP -6,60 m in het zuiden.

Bodemkwaliteit

De bodemkwaliteit in het plangebied is niet vlakdekkend bekend. Naar verwachting is de bodemkwaliteit niet anders dan die in andere gebieden met agrarisch gebruik en komen geen ernstige verontreinigingen voor. Lokaal kan sprake zijn van verontreiniging b.v. op huiskavels en in slootdempingen. Daarnaast mag het effect van intensief agrarisch gebruik verwacht worden: hoge stikstof- en fosfaatwaarden.

4.4 Water

Waterstructuur

Momenteel komt in het plangebied in beperkte mate oppervlaktewater voor in de vorm van sloten en tochten. De waterstructuur wordt gevormd door het karakteristieke patroon van oost-west liggende tochten. De hoofdwatstructuur in het studiegebied wordt gevormd door de Tweede Tocht en de Limiettocht (in het oosten van het Bentwoud). Een stelsel van watergangen (waaronder de Eerste en Derde Tocht) zorgt voor voldoende ont- en afwatering.

Het plangebied ligt in het bemalingsgebied van Polder de Noordplas. In het plangebied (direct ten westen van de hoogspanningsmasten) loopt een noordzuid lopende peilscheiding tussen de Hogeveenseweg en de Noorddijk. Overtollig water in het gebied ten westen van deze peilscheiding wordt in westelijke richting afgevoerd en via een gemaal op het boezemwater van de Elleboogsewatering uitgeslagen.

Het oostelijk deel watert in oostelijke richting af naar het boezemwater van de Gouwe. Het gebied nabij de Noorddijk is gevoelig voor wateroverlast.

Het zomerpeil in de polder is ten westen van de peilscheiding NAP -5,80 m en ten oosten hiervan NAP -6,40 m.

In het kader van de ontwikkeling van Bentwoud is een wijziging in de waterstructuur voorzien. Voor het kernbos Bentwoud is voorgesteld één flexibel waterpeil te hanteren (NAP -5,80 m) met een bandbreedte van circa 50 cm.

Grondwater

Het plangebied maakt deel uit van het diepe Zoetermeer grondwatersysteem. Er is sprake van een geringe kwelstroom (< 1 mm/dag) in het gebied met een waterpeil van NAP -6,40 m van diep brak grondwater. Het gebied met waterpeil NAP -5,80 m kent geen kwel en/of inzijging.

Waterkwaliteit

Het water in Polder de Noordplas is over het algemeen als gevolg van chloride- en nutriëntrijk kwelwater sterk eutroof. De waterkwaliteit hangt daarnaast sterk samen met het intensieve agrarische gebruik: hoge stikstof en fosfaat waarden.

Tocht

4.5 Natuur

4.5.1 Algemeen

Het plangebied bestaat voor het grootste deel uit intensief gebruikt akkergebied en herbergt momenteel naar verwachting geen bijzondere natuurwaarden. Sloten en dijken vormen groene linten in het landschap en doen dienst als verbindingzones en leefgebieden voor algemene soorten. In het milieueffectrapport zal de ecologische waarde van het plangebied verder worden beschreven.

Het dichtstbijzijnde natuurgebied is "De Wilck" (beschermd in het kader van de Vogelrichtlijn), ten noordwesten van Hazerswoude-Dorp. Deze en andere natuurgebieden liggen op meer dan 4 km afstand van het plangebied.

Het plangebied komt in het bosgebied Bentwoud ter grootte van ca. 1.300 ha te liggen. De invulling van het bos loopt uiteen van droge naar vochtige tot natte vegetaties met een grote variatie biotopen en ecologische potenties.

4.5.2 Flora

Naar verwachting komt in en om het plangebied geen bijzondere flora voor.

4.5.3 Fauna

Vogels

In de droogmakerij zijn relatief grote aantallen broedende scholeksters en kieviten aanwezig. In kleinere aantallen zijn (met name in de slootkanten) veldleeuwerik, gele kwikstaart, graspieper, fazant en patrijs als broedvogel aanwezig. De laatste soort staat op de Rode Lijst van landelijke bedreigde broedvogels. In en boven de watergangen van het gebied foerageren in kleine aantallen onder meer soorten als fuut, blauwe reiger, visdief en aalscholver.

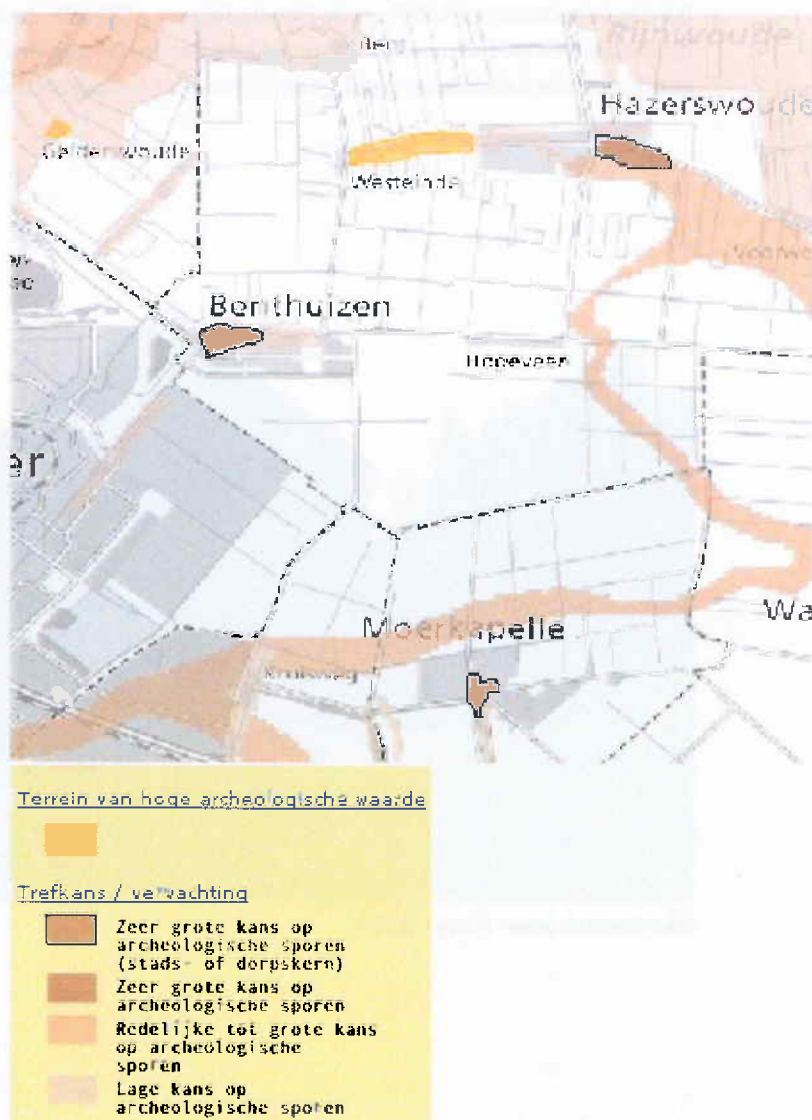
Overige soorten

Het plangebied is voor de meeste overige diergroepen naar verwachting niet bijzonder waardevol.

4.6 Archeologie en cultuurhistorie

4.6.1 Archeologie

Er zijn in en rond het plangebied geen belangrijke archeologische waarden bekend. De archeologische verwachtingswaarde binnen het plangebied is laag (zie figuur 4.2) [Provincie Zuid-Holland, 2005].

Figuur 4.2 Uitsnede Cultuurhistorische Waardenkaart
[Provincie Zuid-Holland, 2005]

4.6.2 Cultuurhistorie

Tot in de 13^e eeuw bestond het plangebied uit veen. Vanaf de 13^e eeuw is het veen ontgonnen. Door grootschalige veenwinning in de 16^e en 17^e eeuw ontstonden uitgestrekte veenplassen. Het gebied binnen de Omringdijk van Polder de Noordplas is in 1765 drooggemalen.

De karakteristieke patronen van het droogmakerijenlandschap zijn nog altijd herkenbaar. De rechthoekige poldereenheden afgewisseld met waterlopen, de kades en dijken en de bebouwing zijn typische polderlandschappelijke elementen.

De Hogeveenseweg (N209) en de Provinciale weg (N209), de Noorddijk en de tochten zijn lijnelementen met een cultuurhistorische waarde. De aan de rand van het plangebied voorkomende bebouwing heeft geen bijzondere cultuurhistorische waarde.

Napoleonshoeve (langs N209)

4.7 Hinder

4.7.1 Verkeer

In het plangebied zelf lopen geen wegen. De erftoegangsweg Benthorn grenst aan het plangebied en wordt ontsloten op de Hogeveenseweg (N209). De Hogeveenseweg verbindt (via de Omleidingsweg (N457)) Zoetermeer en Benthuizen met Boskoop (via de N455). De Provinciale weg (N209) in aansluiting op de Hogeveenseweg maakt verbinding met de A12 en Zoetermeer-Zuid mogelijk.

De N209 is een relatief drukke weg, waarop de intensiteit de capaciteit nadert of zelfs overschrijdt, wat leidt tot filekans, verslechtering van de bereikbaarheid en verslechtering van de verkeersveiligheid. Bijkomend aspect is dat de woningen langs de N209 rechtstreeks op de N209 ontsluiten.

Momenteel zijn in het plangebied geen parkeervoorzieningen aanwezig. Alleen de woningen langs de Hogeveenseweg hebben parkeerplaatsen op eigen terrein.

Zowel door de autonome groei van het wegverkeer alsmede de komst van het Bentwoud zullen de verkeersintensiteiten op de N209 aanzienlijk toenemen en zal de verkeerssituatie verslechteren. Mogelijk is het noodzakelijk de capaciteit van de N209 uit te breiden. Daarnaast wordt aan de zuidzijde van de huizen langs de Hogeveenseweg een ontsluitingweg aangelegd, zodat de ontsluiting niet meer rechtstreeks op de N209 plaatsvindt.

In het MER zal de verkeerssituatie nader worden beschreven

N209

4.7.2 *Geluid*

De akoestische situatie in het plangebied wordt voornamelijk bepaald door het verkeer op de Hogeveenseweg (N209) en de Provinciale weg (N209). Autonoom neemt de geluidhinder toe door de toename van het verkeer op de N209 en door de aanleg van de HSL. In het MER zal de geluidhinder worden beschreven.

4.7.3 *Luchtkwaliteit*

Belangrijkste luchtverontreinigende bron is het verkeer op de N209, met name fijn stof en NO₂ (stikstofdioxide). In het kader van het MER zal onderzocht worden of normen overschreden worden.

4.7.4 *Lichthinder*

Belangrijkste bron voor lichthinder is verkeer op de Hogeveenseweg N209. De hinder is naar verwachting beperkt.

4.7.5 *Stankhinder*

Bronnen voor stankhinder in het studiegebied zijn de agrarische bedrijven. In het MER wordt nader onderzocht welke agrarische bedrijven nabij het plangebied gelegen zijn en welke stankcontouren er om de bedrijven liggen.

4.7.6 *Kabels en leidingen / Externe veiligheid*

In en langs het plangebied liggen diverse leidingen. Daarnaast wordt het gebied van noord naar zuid doorsneden door een hoogspanningsleiding. In het milieuraapport zal het aspect externe veiligheid voor deze leidingen beschreven worden.

4.8 *Landbouw*

Het plangebied wordt in de huidige situatie agrarisch gebruikt, voornamelijk als akkerbouwland. De omliggende agrarische gronden zijn of worden verworven voor de aanleg van bosgebied het Bentwoud.

4.9 *Recreatie*

Momenteel kent het plangebied alsmede het studiegebied nog geen recreatief gebruik.

In het kader van de ontwikkeling van Bentwoud worden recreatieve functies en routes ontwikkeld. Een recreatieknooppunt is gepland aangrenzend aan de westkant van het plangebied. De recreatie wordt gezoneerd gerealiseerd: van intensief nabij de recreatieve knooppunten en ontsluitingswegen tot extensief richting de natuurbosgebieden. Langs de Noordijk ten zuiden van het plangebied worden recreatieve routes voorzien.

4.10 Sociale aspecten

Het studiegebied is een open en grootschalig agrarisch gebied. In het plangebied zelf is beperkte bewoning. Aan de randen van het plangebied is bebouwing gelegen langs de N209 en Benthorn. Hier is een vijftiental woningen en (agrarische) bedrijven gesitueerd. De werkgelegenheid is voornamelijk agrarisch.

Autonoom zal het gebied sociaal veranderen in een intensiever gebruikt recreatiegebied. Het verkeer op de wegen zal toenemen, evenals het aantal mensen in het gebied. Het karakter van het gebied zal aanzienlijk veranderen.

In het MER zullen de sociale aspecten van het plangebied en omgeving verder worden beschreven.

Sophiahoeve aan rand plangebied

5 Voorgenomen activiteit

5.1 Inleiding

Stichting Golf Bentwoud is van plan ten zuidoosten van de kern Benthulzen een golfbaan te realiseren van 18 holes met een driving range, oefenfaciliteiten en een golfpaviljoen. Het totale terrein (plangebied) omvat ca. 100 ha. Op afbeelding 5.1 is het schetsontwerp van de golfbaan, gemaakt door Golf- en landschapsarchitectuur Gerard Jol bv, weergegeven.

5.2 Beschrijving golfbaan

De golfbaan strekt zich uit vanaf de Hogeveenseweg tot aan de 3^e Tocht. De beoogde golfbaan wordt gesegmenteerd door de twee tochten die de golfbaan van oost naar west doorsnijden. Bij de vormgeving van de golfbaan is op deze landschappelijke structuur aangesloten.

In aansluiting op de zonering van het Bentwoud heeft ook de golfbaan een zonering gekregen. In het noordelijk deel van de golfbaan liggen de intensief gebruikte delen. Hier liggen de ontsluiting, parkeerplaatsen, golfpaviljoen, driving range en een korte 9 holes baan. In het zuidelijke deel ligt het accent op ruimte, hier zijn een 18 holes golfbaan en 5 oefenholes gelegen. De overige gronden (i.e. het buitengebied) is extensief bestaande uit bos, water, oevers, ruigte en dergelijke. Het extensieve zuidelijke gedeelte van de golfbaan sluit aan op de natuurkern ten zuiden en ten westen daarvan. In het zuidoostelijk deel van het plangebied is een eventuele toekomstige uitbreiding voorzien met 4 holes, die tezamen met de 5 oefenholes erboven een 9 holes baan zouden kunnen vormen.

5.3 Beschrijving accommodatie

In het centrum van het gebied is een golfaccommodatie voorzien dat verschillende functies kan accommoderen. Onder meer wordt hier een restaurant, kleedkamers en receptie, een shop/trainersruimte, caddystalling en een werkplaats geherbergd. Inpandig wordt ook een dienstwoning voorzien.

5.4 Beschrijving overige aspecten

Ontsluiting

De ontsluiting van de golfbaan is nog onderwerp van onderzoek. Gestreefd wordt naar ontsluiting aan de westzijde van de golfbaan, omdat hier de entree van de golfbaan en de meest intensief gespeelde delen van de golfbaan gelegen zijn en omdat zo de hinder voor de huizen langs de N209 beperkt kan blijven.

Parkeerplaatsen

Op het terrein ten noorden van het golfpaviljoen worden parkeerplaatsen voor ca. 400 auto's voorzien.

Figuur 5.1 **Schetsontwerp golfbaan Bentwoud**
(Golf- en landschapsarchitectuur Gerard Jol bv)

Inpassing van bestaande bebouwing aan de randen van de golfbaan

In het ontwerp is rekening gehouden met de inpassing van de bestaande bebouwing aan de randen van de golfbaan: langs de Hogeveenseweg en Benthorn. Om deze woningen is een ruime zone vrijgehouden.

Inpassing van het al aangelegde deel van het Bentwoud

De golfbaan is aan de oostzijde deels voorzien in een al ingeplant deel van het Bentwoud. In het ontwerp is hier zoveel mogelijk rekening mee gehouden. Bomen die moeten verdwijnen ten behoeve van de golfbaan, zijn nog relatief jong. Met Staatsbosbeheer is al afgesproken dat de goede exemplaren verplaatst zullen worden.

Openbaarheid / recreatief medegebruik / nevenactiviteiten

De golfbaan wordt een openbare baan, dat wil zeggen niet besloten. Delen van de golfbaan zijn openbaar toegankelijk: de entree, de parkeerplaats, de golfaccommodatie en de korte 9 holes baan. De 18 holes baan en de 5 oefenholes zijn alleen toegankelijk voor spelers met een golfvaardigheidsbewijs (GVB). Tevens zal een aantal openbare wandelpaden door de golfbaan heen worden aangelegd. Langs de Tweede Tocht van oost naar west is een fietspad opgenomen. De paden sluiten aan op het Bentwoud en zijn vormgegeven met bos. Dit vergroot de toegankelijkheid van de golfbaan voor de niet-golfende recreant. Zo krijgt de recreant de indruk dat hij in een bos/natuurgebied loopt in plaats van op een golfbaan. Het (verder) openbaar toegankelijk maken van de golfbaan voor recreatief medegebruik is vanuit het golfspel en de veiligheid voor spelers en recreanten niet te realiseren.

5.5 Alternatieven

Er bestaat geen alternatieve locatie voor de golfbaan. De locatie is in het voortraject afgewogen en is in grondeigendom vastgelegd.

In het ontwerp zijn naast de golfbaanaspecten ook milieuaspecten betrokken. Dit heeft de mogelijkheid gegeven om al in de ontwerpfase het milieubelang vroegtijdig en volwaardig in te brengen. Momenteel wordt naar aanleiding van aanvullende inventarisatieresultaten op het gebied van archeologie en natuur onderzocht of het ontwerp verder geoptimaliseerd kan worden. Het streven is om in het milieueffectrapport een ontwerp te beschrijven en te beoordelen dat vanuit milieuoogpunt al zoveel mogelijk geoptimaliseerd is. In het milieurapport zal worden beschreven hoe het milieu is ingebracht in en bijgedragen heeft aan het ontwerp.

Er is dan geen noodzaak meer alternatieven te onderzoeken.

5.6 Meest milieuvriendelijk alternatief

Conform de Wet Milieubeheer dient in het MER onderzoek gedaan te worden naar het alternatief waarin de negatieve effecten op het milieu zoveel mogelijk worden voorkomen dan wel beperkt, het zogenaamde Meest Milieuvriendelijke Alternatief (MMA).

Bij de uitwerking van het ontwerp wordt het milieubelang vroegtijdig en volwaardig meegenomen. Hierdoor wordt een 'milieuvriendelijk' ontwerpproces bevorderd. Het MMA zal dan ook geen alternatief inrichtingsontwerp zijn, maar een set van aanvullende maatregelen om de (resterende) negatieve milieueffecten (verder) te beperken.

6 Milieueffecten

6.1 Inleiding

Het MER beschrijft en beoordeelt de milieueffecten van de realisatie van de golfbaan ten opzichte van de twee referentiesituaties: het huidige landbouwlandschap en het toekomstige Bentwoudbos. Een doel van deze startnotitie is om enerzijds aan te geven wat voor milieueffecten dat zouden kunnen zijn en anderzijds af te bakenen welke van die effecten relevant zijn bij de afwegingen over het besluit dat de realisatie mogelijk moet maken.

De inventarisatie en beschrijving van de milieueffecten van de golfbaan vindt plaats aan de hand van een aantal uiteenlopende onderwerpen. De criteria zijn gegroepeerd per thema. Het totaal aan thema's en aspecten wordt het beoordelingskader genoemd en is weergegeven in tabel 6.1.

Tabel 6.1 Beoordelingskader voor beschrijving van de milieueffecten

thema	aspect
landschap	aardkundige waarden
	landschapstructuur
	landschapsbeeld / ruimtelijk visuele kwaliteit
bodem	bodemwaarden
	grondbalans
	bodemkwaliteit
water	oppervlaktewater
	grondwater
	waterkwaliteit
natuur	beschermde gebieden
	beschermde soorten
	ecologische verbindingen
	ecologische potenties
cultuurhistorie en archeologie	archeologische waarden
	cultuurhistorische waarden
hinder	verkeer
	geluidhinder
	luchtkwaliteit
	lichthinder
	stankhinder
	externe veiligheid / kabels en leidingen
landbouw	landbouwgronden
	landbouwmogelijkheden
recreatie	bestaande recreatiewaarden
	recreatiepotenties
sociale aspecten	effect op belevingseffecten
	gedwongen vertrek
	effect op werkgelegenheid

De effecten worden beschreven ten opzichte van de referentiesituatie zoals beschreven in hoofdstuk 4. De effecten worden voornamelijk kwalitatief beschreven, waar relevant en mogelijk, kwantitatief. Bij de beschrijving van effecten wordt onderscheid gemaakt tussen effecten tijdens de aanlegfase (vaak tijdelijke effecten) en effecten na ingebruikname (vaak permanente effecten).

In de volgende paragrafen wordt per thema een globale beschrijving en beoordeling van de verwachte effecten en hun relevantie gegeven.

6.2 Landschap

Realisatie van de golfbaan leidt tot een verdichting van het relatief open landschap. De verdichting van het plangebied zal passen binnen het in ontwikkeling zijnde bos- en natuurgebied Bentwoud, dat rondom het plangebied gepland is.

In het MER wordt het effect van de golfbaanrealisatie op het omliggende landschap beschreven. Aspecten hierbij zijn de openheid, het reliëf en de schaalgrootte van het landschap. Speciaal aandachtspunt is het effect op het al aangelegde deel van het Bentwoud.

6.3 Bodem

Bodemopbouw

Ten behoeve van de aanleg van de golfbaan zal de opbouw van de bovenlaag moeten worden verbeterd. De kleilaag wordt vermengd met zand om de aanleg van greens en tees mogelijk te maken.

Bij de graafwerkzaamheden gaat geen karakteristiek bodemprofiel verloren: de voorkomende bodemtypen zijn niet zeldzaam en komen in de regio in geruime mate voor. In het MER zal worden beschreven in hoeverre het bodemprofiel zal worden verstoord.

Bodembalans

Ten behoeve van de verbetering van de bovenlaag en het aanbrengen van reliëf zal mogelijk zand van elders moeten aangevoerd. Een deel van het reliëf kan worden gecreëerd door het uitgraven van de vijverpartijen. In het MER zal worden beschreven waar de grond vandaan komt (grondaanvoer) en of er grond uit het plangebied wordt afgevoerd.

Bodemkwaliteit

Eventuele aangetroffen verontreinigingen zullen worden geïsoleerd of gesaneerd. De belasting van de bodem door meststoffen verdwijnt. Het beheer van de golfbaan is extensief en maakt zo min mogelijk gebruik van meststoffen en pesticiden. In het MER zal het effect op bodemkwaliteit worden beschreven.

6.4 Water

Waterstructuur

Realisatie van de golfbaan leidt tot een aanzienlijke verandering van de huidige waterstructuur. Het slotenpatroon verdwijnt deels (de tochtenstructuur blijft gehandhaafd) en wordt vervangen door een aantal vijverpartijen. Het oppervlaktewater neemt aanzienlijk toe, waarmee invulling gegeven wordt aan de waterwensen van de gemeente.

Het bosgebied Bentwoud krijgt een eigen waterhuishouding. Hiervoor zal in het grootste gedeelte van het bos het waterpeil worden opgezet [Provincie Zuid-Holland, 2001a].

In het MER worden de effecten op de waterstructuur verder gespecificeerd.

Grondwater

Voor de golfbaan is over het algemeen minder drooglegging nodig dan voor landbouwgebruik. Voor de greens en tees is een drooglegging nodig van ca. 50 cm. Op de overige delen van de golfbaan (behalve de bunkers) mag de grondwaterstand hoger zijn. Beheer (beregening) van de golfbaan heeft naar verwachting geen negatief effect op de grondwaterstand. In het MER zal het effect van de golfbaan op de grondwaterstand worden beschreven.

Waterkwaliteit

De waterkwaliteit in het plangebied zal verbeteren. De belasting van het water door meststoffen verdwijnt. Het beheer van de golfbaan is extensief en maakt zo min mogelijk gebruik van meststoffen en pesticiden. In het MER zal het effect van de golfbaan op de kwaliteit van het grondwater worden beschreven.

6.5 Natuur

Aanleg en exploitatie van de golfbaan gaat ten koste van bestaande natuurwaarden. Naar verwachting is het effect echter beperkt. In het MER zal dit worden beschreven.

Daarentegen biedt de golfbaan biotoop voor nieuwe soorten. Op de golfbaan worden diverse waterpartijen aangelegd. De oevers worden natuurvriendelijk aangelegd en bieden kansen voor bijvoorbeeld amfibieën en watervogels. De roughs bieden mogelijk biotoop voor struweelvogels.

Naast ruimtebeslag en biotoopontwikkeling kan bij de aanleg en exploitatie van de golfbaan ook sprake zijn van hinder op omliggende natuurwaarden. Het gaat dan hoofdzakelijk om geluid, hoewel in de huidige situatie ook al sprake is van geluidbelasting door de N209, en licht, met name vanaf de driving range en het golfpaviljoen. In het MER zal het effect van de golfbaan op de natuur worden beschreven.

6.6 Cultuurhistorie en archeologie

Cultuurhistorie

Bij realisatie van de golfbaan gaat het karakteristieke open polderlandschap met bouwlanden verloren. Wel blijven de cultuurhistorische lijnelementen, zoals de Hogeveenseweg en de Provinciale weg, en de Tochten die de golfbaan doorsnijden gehandhaafd.

De golfbaan past binnen en draagt bij aan het cultuurlandschap van het Bentwoud.

In het MER zal het effect van de golfbaanrealisatie op de cultuurhistorische waarden in het gebied verder worden gespecificeerd.

Archeologie

Bij de aanleg van de golfbaanuitbreiding worden waterpartijen aangelegd en wordt de bovengrond verbeterd. Hierbij bestaat de kans dat archeologische sporen worden verstoord. Verstoring kan ook ontstaan door een veranderend grondwaterpatroon en / of beworteling. De kans op verstoring van archeologische sporen is echter naar verwachting gering. In het MER wordt beschreven in hoeverre archeologische sporen worden aangetast.

6.7 Hinder

Verkeer

Realisatie van de golfbaan leidt tot een toename van het verkeer op het onderliggende wegennet. Het effect zal gering zijn ten opzichte van het totale verkeer op de N209, zeker na realisatie van Bentwoud. Tijdens de aanlegfase zal sprake zijn van bouwverkeer. In het MER zal het verkeerseffect worden beschreven.

Geluid

De toename van verkeer van en naar de golfbaan leidt naar verwachting niet tot een wezenlijke toename van geluidhinder. Het geluid in het plangebied blijft gedomineerd door de N209 en de toekomstige HSL-lijn. In het MER zal worden beschreven in hoeverre de golfbaanrealisatie geluidhinder ondervindt van de N209 en de HSL-lijn en of de verkeerstoename van en naar de golfbaan tot lokale geluidhinder leidt.

Tijdens de realisatie van de golfbaanuitbreiding kan wel sprake zijn van tijdelijke geluidhinder door bouwverkeer en bouwwerkzaamheden (met name graafwerkzaamheden en heien).

Luchtkwaliteit

De luchtkwaliteit in het plangebied wordt met name bepaald door het verkeer op de N209. Aanleg van de golfbaan heeft hier naar verwachting nauwelijks effect op. In het MER zal dit nader worden onderzocht.

Geur

Een golfbaan is een geurgevoelig object conform het stankbeleid. Dit betekent dat de golfbaan beperkingen op kan leggen aan de uitbreidingsmogelijkheden van stankveroorzakende bedrijven in de directe omgeving en dat de aanleg van de golfbaan binnen de invloedszone van stankveroorzakende bedrijven aan voorwaarden gebonden is.

In het MER zal worden onderzocht of de golfbaan binnen de invloedsfeer van stankproducerende bedrijven gelegen is en zo ja of dit invloed heeft op de golfbaan en / of de bedrijven eromheen.

Licht

De nieuwe driving range geeft lichtuitstraling op de omgeving. Het effect zal in het MER worden beschreven.

Kabels en leidingen / Externe veiligheid

In het MER wordt beschreven of er bij de aanleg van de golfbaanuitbreiding belangrijke kabels en leidingen in het plangebied worden geraakt.

Realisatie van het golfpaviljoen en de golfbaan hebben mogelijk effect op de benadering van de veiligheidsrisico's van het vervoer van gevaarlijke stoffen op de N209 en de HSL-lijn. Naar verwachting is er geen sprake van overschrijding van veiligheidsnormen. Dit zal worden onderzocht in het MER.

6.8 Landbouw

Realisatie van de golfbaan onttrekt grond aan de landbouw. Het effect hiervan is beperkt, de gronden zijn al in bezit van de initiatiefnemer.

In het MER zal worden beschreven wat het effect van de golfbaanuitbreiding is op de landbouwmogelijkheden en -potenties in de omgeving.

6.9 Recreatie

Realisatie van de golfbaan geeft een impuls aan de recreatie in het gebied en draagt bij aan de recreatiedoelstellingen van de gemeente en provincie. Het sluit aan op de veranderende recreatievraag in het algemeen en de toenemende vraag naar golfbanen in het bijzonder.

Naar verwachting zijn er geen negatieve effecten op de bestaande recreatieve functies in de omgeving. De geplande golfbaan ligt binnen de door de provincie aangeduide Recreatieve Hoofdstructuur. De golfbaan zal aansluiten op de voorgenomen ontwikkeling van een recreatieconcentratiepunt aangrenzend aan de westkant van het plangebied. In het MER wordt de toegevoegde recreatieve waarde van de golfbaan beschreven.

6.10 Sociale aspecten

Het particuliere initiatief om de golfbaan te realiseren binnen het grootschalige bosgebied Bentwoud lost een deel van het tekort aan bestedingsmiddelen op om gronden aan te kopen en het bos aan te planten.

De realisatie geeft een economische impuls aan het gebied. De ontwikkeling en exploitatie zorgen voor werkgelegenheid, leiden mogelijk tot een groei van de recreatieve sector in het gebied en daarmee tot economische spin-off in de omliggende kernen.

De exploitatie van de golfbaan leidt naar verwachting niet tot wezenlijk hinder voor de omliggende bewoners. Wel kan tijdens de realisatiefase hinder worden ondervonden van bouwwerkzaamheden (graven, heien) en bouwverkeer (aan- en afvoer van materialen en grond). Het uitzicht vanaf de Hogeveenseweg (N209) en de Provinciale weg (N209) verandert van een agrarisch landschap naar een recreatief landschap. Dit kan mogelijk als hinderlijk worden ervaren. De privacy van omwonenden wordt naar verwachting niet verstoord.

In het MER zullen de sociale aspecten van de golfbaanrealisatie en -exploitatie nader worden belicht.

Ingang Benthorn vanaf N209

Referenties

- DLG Zuid-Holland (2000a). Ecologische inventarisatie Zoetermeer - Zuidplas.
- DLG Zuid-Holland (2000b). Milieuknelpunten analyse voor SGP Zoetermeer - Zuidplas.
- DLG Zuid-Holland (2000c). SGP Zoetermeer - Zuidplas; Verkeersknelpuntenstudie.
- Gemeente Rijnwoude (2005a). Concept voorontwerp bestemmingsplan Bentwoud.
- Gemeente Rijnwoude (2005b). Structuurvisie Rijnwoude 2020; van droom naar daad.
- Golf- en landschapsarchitectuur Gerard Jol bv (2005). Schetsontwerp golfbaan Bentwoud.
- Ministerie van VROM (2005). Besluit milieu effectrapportage 1994, gewijzigd 2005.
- Provincie Zuid-Holland (1994). Milieueffectrapportage Bentwoud Eerste fase MER
Zoetermeer - Zuidplas.
- Provincie Zuid-Holland (1995a). Nota Bosplan Bentwoud.
- Provincie Zuid-Holland (1995b). Streekplan Zuid-Holland Oost.
- Provincie Zuid-Holland (2001a). Lagenplan Bentwoud; De eerste laag: beplanting.
- Provincie Zuid-Holland (2001b). Milieueffectrapportage Zoetermeer Zuidplas Tweede fase
deel A Hoofdpijnen.
- Provincie Zuid-Holland (2001c). Milieueffectrapportage Zoetermeer Zuidplas Tweede fase
deel B Onderbouwing.
- Provincie Zuid-Holland (2003). Streekplan Zuid-Holland Oost.
- Provincie Zuid-Holland (2005). Cultuurhistorische Waardenkaart.

Afkortingen en begrippen

apron	talud vanaf de fairway naar de green
autonome ontwikkeling	1. Ruimtelijk-planologische ontwikkeling van het studiegebied op basis van bestaand en voorgenomen beleid, zonder de voorgenomen activiteit 2. Ontwikkeling van het studiegebied zonder de voorgenomen activiteit
beoordelingskader	geheel van aspecten en criteria, op basis waarvan de effecten van de voorgenomen activiteit op de omgeving worden bepaald
bestemmingsplan	gemeentelijk plan ruimtelijke ordening, waarin het gebruik van locaties vastgelegd (bestemd) wordt
bevoegd gezag	1. De overheidsinstantie die bevoegd is tot het nemen van het besluit op grond waarvoor de m.e.r.-verplichting bestaat 2. de overheid die bevoegd is een besluit te nemen over de voorgenomen activiteit van de initiatiefnemer
biotoop	leefomgeving van een groep planten en / of dieren
buitengebied	het deel van het golfterrein wat niet direct benut wordt voor het spel
bunker	gegraven zandkuil als hindernis op een hole
carry	gedeelte rondom de tee
cultuurhistorie	geschiedenis van het landschap dat voor een belangrijk deel onder invloed van menselijk handelen is ontstaan
dogleg	hole die links of rechts ombuigt
dressen	opbrengen van een dunne laag scherp zand
driving range	oefenveld voor het afslaan
ecologie	tak van de wetenschap die zich bezighoudt met eigenschappen van en relaties tussen levende systemen (planten, dieren, levensgemeenschappen) en hun omgeving
effect	verandering ten opzichte van de huidige situatie en autonome ontwikkeling door / na realisering van de voorgenomen activiteit
externe veiligheid	veiligheid voor de mens (individueel of in groepen) in de omgeving van gevaarlijke activiteiten, met name activiteiten waarbij gevaarlijke stoffen kunnen vrijkomen
fairway	gedeelte van de hole dat tussen tee en green gelegen is
fauna	dieren(wereld)

flora	planten(wereld)
geluidbelasting	etmaalwaarde van het gemiddelde geluidsniveau van een geluidsbron, op een bepaalde plaats
geluidhinder	gevaar, schade of hinder als gevolg van geluid
green	een zeer intensief onderhouden fijne grasmat waar de put gelegen is, als eindpunt van de hole
hole	het totaal van tee, fairway en green
huidige situatie	momentele toestand van een gebied of aspect
hydrologie	wetenschap die het voorkomen, het gedrag en de chemische en fysische eigenschappen van water op en beneden het aardoppervlak bestudeert
infiltratie	het indringen van water in de bodem
infrastructuur	systeem van voorzieningen en verbindingen als spoorwegen en vaarwegen, hoofdtransportleidingen, waterleidingen e.d.
initiatiefnemer	degene, die de voorgenomen activiteit wil ondernemen
kwel	opwaarts gerichte grondwaterstroming, waarbij grondwater een het oppervlak uittreedt
milieueffecten	gevolgen van een activiteit voor het fysieke milieu, gezien vanuit het belang van de bescherming van mensen, dieren, planten, goederen, water, bodem, lucht en de relaties daartussen, alsmede de bescherming van esthetische, natuurwetenschappelijke en cultuurhistorische waarden (Wet milieubeheer)
ontsluiting	toegankelijkheid / toegankelijk maken
par	aantal slagen waarin een professionele speler geacht wordt een hole te spelen
permanent effect	blijvend effect na realisatie van de voorgenomen activiteit
plangebied	gebied, waarop de voorgenomen activiteit rechtstreeks betrekking heeft, en dat wordt opgenomen in het bestemmingsplan
planologisch	betreffende de ruimtelijke inrichting / ordening
probleemoplossend vermogen	mate waarin een alternatief of variant voldoet aan de doelstelling (en het gestelde probleem oplost)
programma van eisen	overzicht van randvoorwaarden en uitgangspunten waaraan een alternatief moet voldoen om verwezenlijking van de doelstelling van de voorgenomen mogelijk te maken
put	putje op de green waar de golfbal in gespeeld moet worden

putting green	oefengedeelte om het putten van de golfbal te oefenen
referentiesituatie	huidige situatie en autonome ontwikkeling: toekomstige situatie van een gebied of aspect op basis van ontwikkeling van de huidige situatie onder invloed van bestaand en voorgenomen beleid
rough	gedeelte tussen en rondom de holes bestaande uit minder intensief onderhouden natuurlijke vegetatie
semirough	overgangsgebied tussen fairway en rough, bestaande uit minder intensief onderhouden halfhang gras
studiegebied	gebied, waar als gevolg van de voorgenomen activiteit effecten kunnen optreden (omvang kan per aspect variëren)
tee	afslagplaats, begin van de hole
tijdelijk effect	niet blijvend effect alleen optredend tijdens realisatie van een voorgenomen activiteit
voorgenomen activiteit	datgene, wat de initiatiefnemer wil realiseren
waterhuishouding	de wijze waarop water in een bepaald gebied wordt opgenomen, zich verplaatst, gebuikt en afgevoerd wordt

Bijlage 1 M.e.r.-procedure

B1.1 Procedure in hoofdlijnen

In hoofdlijnen bestaat de m.e.r.-procedure uit de volgende stappen:

- opstellen startnotitie door initiatiefnemer;
- indienen startnotitie bij bevoegd gezag (artikel 7.12, lid 1 Wet Milieubeheer);
- versturen startnotitie naar Commissie m.e.r. en wettelijke adviseurs door bevoegd gezag (artikel 7.12, lid 3 Wet Milieubeheer);
- publicatie en tervisielegging startnotitie door bevoegd gezag (artikel 7.12, lid 4 Wet Milieubeheer);
- indien het bevoegd gezag zelf initiatiefnemer is, deelt het dit mee aan de Commissie m.e.r. en wettelijke adviseurs (artikel 7.13, lid 1 Wet Milieubeheer);
- inspraak ten behoeve van de richtlijnen voor het MER; in de inspraakperiode, die 6 weken duurt, kan een informatie- / inspraakavond worden gehouden (artikel 7.14, lid 4 Wet Milieubeheer);
- advisering (o.a. door landelijke Commissie voor de milieueffectrapportage en wettelijke adviseurs) over de richtlijnen; dit resulteert in een advies van de Commissie voor de inhoud van de richtlijnen (artikel 7.14, lid 2 Wet Milieubeheer);
- vaststellen richtlijnen voor het opstellen van het MER; als het ware de inhoudsopgave voor het MER. Deze richtlijnen worden vastgesteld door bevoegd gezag (artikel 7.15, Wet Milieubeheer);
- opstellen MER en van de (voor)ontwerpen van de besluiten die mede op basis van het MER zullen worden genomen (artikel 7.9 en 7.10 Wet Milieubeheer);
- indienen MER en (voor)ontwerpbestemmingsplan bij bevoegd gezag;
- aanvaarden (artikel 7.18 lid 1 Wet Milieubeheer), bekendmaken en ter visie leggen van het MER (artikel 7.20 lid 2 Wet Milieubeheer) en (voor)ontwerpen van de besluiten door het bevoegd gezag.
- inspraak, advies en overleg (artikel 7.23, 7.24, 7.25 Wet Milieubeheer);
- toetsen van het MER door de Commissie m.e.r. (artikel 7.26 Wet Milieubeheer);
- betrekken van het MER en de resultaten van inspraak en advies bij het nemen van de besluiten (artikel 7.35 en 7.37 Wet Milieubeheer);
- evalueren van de effecten (artikel 7.39 Wet Milieubeheer); en zonodig nemen van aanvullende maatregelen of aangepaste besluiten (artikel 7.42 Wet Milieubeheer).

B1.2 Startnotitie

De startnotitie is de eerste stap in de m.e.r.-procedure. Hiermee kondigt de initiatiefnemer de voorgenomen activiteit officieel aan. De startnotitie dient om richting te geven aan het milieueffectrapport (MER). Conform artikel 2 van het Besluit startnotitie milieueffectrapportage [VROM, 1999] zijn de volgende onderwerpen beschreven:

- beschrijving probleem- en doelstelling van de voorgenomen activiteit;
- beschrijving van genomen en te nemen besluiten;
- globale beschrijving van het studiegebied;
- beschrijving van de voorgenomen activiteit en mogelijke alternatieven en varianten;
- globale beschrijving van de te verwachten gevolgen voor het milieu;
- globale beschrijving van de procedurele aspecten.

B1.3 Inspraak op de startnotitie

De startnotitie dient om richting te geven aan het milieueffectrapport (MER). Inspraakreacties op de startnotitie en de adviezen van wettelijke adviseurs vormen de basis voor de richtlijnen voor het MER. In de richtlijnen wordt aangegeven 'wat en hoe' in het MER aan de orde moet komen.

Het openbaar maken van deze startnotitie door bevoegd gezag vormt het begin van de m.e.r. procedure. De startnotitie wordt gedurende zes weken ter visie gelegd. Gedurende deze periode kan eenieder reageren op de startnotitie. Wensen en/of suggesties over de richtlijnen kunnen bij het bevoegd gezag worden ingediend. Tijdens de inspraakperiode kan een informatie- en inspraakbijeenkomst worden gehouden. Tijdens deze bijeenkomst kunnen ook mondelinge reacties worden gegeven.

Door het bevoegd gezag wordt de startnotitie gezonden aan de Commissie voor de milieueffectrapportage met het verzoek om een advies voor richtlijnen op te stellen ten behoeve van de inhoud van het MER. De Commissie voor de m.e.r. heeft daartoe tot uiterlijk 9 weken na de openbare kennisgeving van de startnotitie de gelegenheid. Bevoegd gezag stuurt de startnotitie tevens naar de wettelijke adviseurs met het verzoek om een advies. De Commissie voor de m.e.r. betreft in haar advies voor richtlijnen de reacties van de sprekers en adviseurs.

De richtlijnen voor de inhoud van het MER worden uiterlijk 13 weken na de openbare kennisgeving door het bevoegd gezag vastgesteld. Daarbij wordt rekening gehouden met het advies van de Commissie voor de m.e.r. en met de ingekomen reacties en de adviezen van de wettelijke adviseurs.

B1.4 Het opstellen van het MER

Aan de hand van de richtlijnen wordt het MER opgesteld. Conform artikel 7.10 van het besluit m.e.r. [VROM, 1999] bevat een MER tenminste een beschrijving van:

- probleem en doelstelling;
- de voorgenomen activiteit, alternatieven en varianten;
- genomen en te nemen besluiten;
- de huidige situatie en autonome ontwikkeling van het studiegebied;
- de effecten van de voorgenomen activiteit op het studiegebied;
- leemten in kennis en aanzet tot evaluatieprogramma;
- samenvatting.

In de periode dat het MER wordt gemaakt wordt ook gewerkt aan het opstellen van de (ontwerpen voor de) ruimtelijke besluiten over het plangebied. Het onderzoek van de milieueffecten wordt, samen met de resultaten van eventuele andere onderzoeken en de verdere uitwerking van de plannen gebruikt om keuzes te maken over de inhoud en de vorm van de ruimtelijke besluiten.

Na voltooiing wordt het MER aangeboden aan het bevoegd gezag, dat toetst of het MER aanvaardbaar is. Daarbij gaat het erom of het MER voldoet aan de richtlijnen en of het voldoende informatie bevat ten behoeve van de besluitvorming.

B1.5 Van MER naar besluiten

Na aanvaarding door het bevoegd gezag wordt het MER onderworpen aan inspraak. Deze inspraakronde is gekoppeld aan de eerste tervisielegging van de besluiten die (mede) op basis van het MER zullen worden genomen en duurt zes weken. In deze zes weken wordt een inspraakavond gehouden worden, waarop mondeling reactie kan worden gegeven op het MER.

Het MER wordt ter toetsing aangeboden aan de Commissie voor de m.e.r.. De Commissie m.e.r. brengt een toetsingsadvies uit over het MER, waarbij rekening wordt gehouden met adviezen van wettelijke adviseurs en met de inspraakreacties. In de inspraak- en adviesperiode vindt tevens (voor de delen van het plangebied die in een bestemmingsplan zijn opgenomen) het zogenaamde 'artikel 10' overleg plaats.

De Commissie m.e.r. geeft haar advies uiterlijk 3 tot 5 weken (afhankelijk van de aard en het aantal inspraakreacties) na de dag waarop de openbare zitting wordt gehouden of na het einde van de ter inzagenlegging als er geen openbare zitting plaatsvindt.

Met een toetsingsadvies van de Commissie voor de milieueffectrapportage kan Bevoegd gezag de besluiten verder in procedure brengen.

B1.6 Rolverdeling in de m.e.r. procedure

Initiatiefnemer

Rol: het opstarten van de voorbereidingen om te komen tot realisatie van golfbaan i.o., waaronder het opstellen van de startnotitie en het MER.

Wie is initiatiefnemer? Stichting Golf Bentwoud en de grondeigenaren dhr. Laban en dhr. Groen

Bevoegd gezag

Rol

- vaststellen van de richtlijnen voor het opstellen van het MER;
- beoordelen van de aanvaardbaarheid van het MER;
- vaststellen van het bestemmingsplan;
- diverse taken in het kader van kennisgeving, ter inzage legging e.d.;
- innemen van adviezen bij diverse instanties.

Wie is bevoegd gezag? Gemeente Rijnwoude

Commissie voor de milieueffectrapportage

Rol:

- uitbrengen van advies aan het bevoegd gezag over de richtlijnen die het bevoegd gezag moet vaststellen (advies-richtlijnen);
- uitbrengen van advies over de juistheid en volledigheid van het MER (het toetsingsadvies).

N.B. Bij het opstellen van deze adviezen moet de commissie rekening houden met de adviezen van de wettelijke adviseurs en de overige ontvangen reacties.

Wat is de commissie voor de milieueffectrapportage? Een bij wettelijke regeling ingestelde landelijke commissie. Deze onafhankelijke commissie bestaat uit deskundigen op uiteenlopende terreinen binnen het vakgebied milieu. Voor elke afzonderlijke m.e.r.-procedure wordt een afzonderlijke werkgroep samengesteld. De werkzaamheden van de landelijke commissie en van de werkgroepen worden ondersteund door het secretariaat van de commissie. Dit secretariaat is gevestigd in Utrecht.

Wettelijke adviseurs

- Rol:*
- uitbrengen van advies aan het bevoegd gezag over de richtlijnen die het bevoegd gezag moet vaststellen;
 - uitbrengen van advies over de kwaliteit en volledigheid van het MER.

Wie zijn de wettelijke adviseurs? Op grond van de wettelijke regeling voor de milieueffectrapportage (artikel 7.1 lid 2 Wet Milieubeheer) behoren hiertoe:

- de regionale Inspecteur voor de hygiëne van het milieu van het ministerie van VROM;
- de regionale directeur Landbouw, Natuur en Openluchtrecreatie van het ministerie van LNV;
- de adviseurs die krachtens de wettelijke regeling voor het tot stand komen van het bestemmingsplan als zodanig optreden;

Overigens zal het bestemmingsplan aan een groot aantal andere instanties worden toegestuurd ten behoeve van het voeren van overleg (artikel 10 Besluit Ruimtelijke Ordening).

Insprekers

In de procedure van de milieueffectrapportage zijn twee momenten voorzien waarop een ieder gebruik kan maken van inspraak:

- naar aanleiding van de uitgebrachte startnotitie. Hierbij gaat het vooral om voorstellen voor de te formuleren alternatieven en voor de te onderzoeken milieuaspecten. Het bevoegd gezag zal uiteindelijk - na advies van de Commissie voor de milieueffectrapportage - bepalen of de voorstellen in de definitieve richtlijnen worden opgenomen;
- naar aanleiding van het presenteren van het MER.

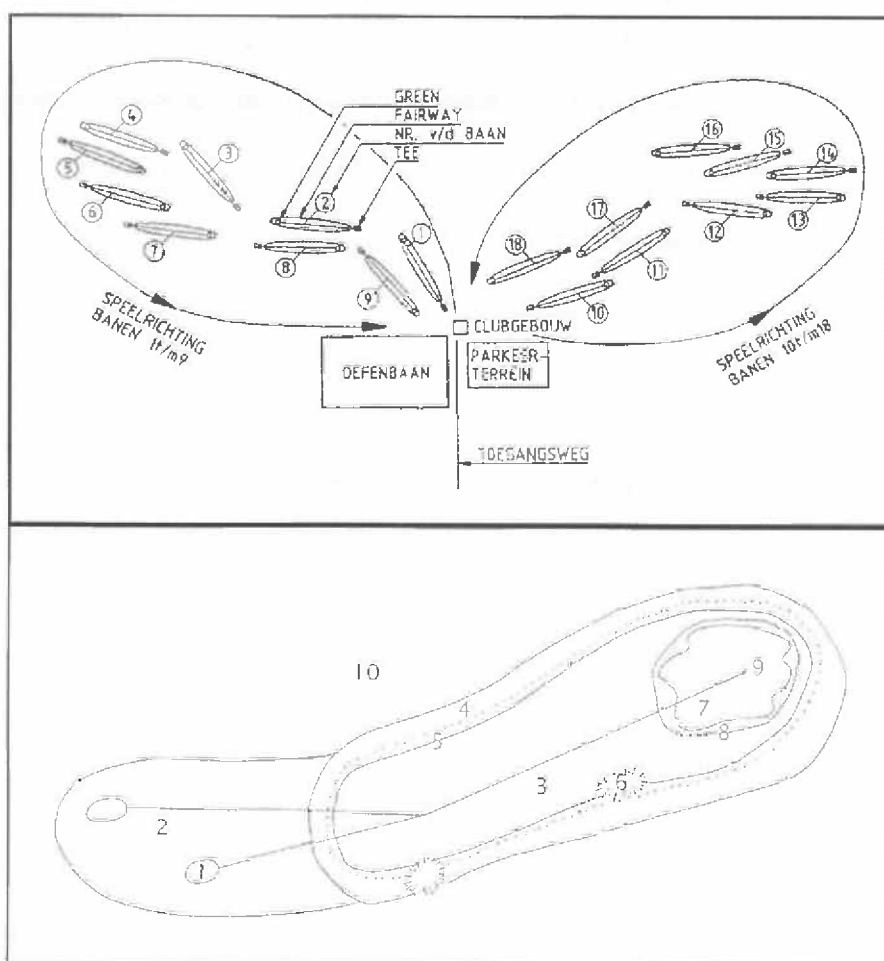
De inspraakmogelijkheden gaan gepaard met het ter visie leggen van de desbetreffende stukken. Het bevoegd gezag doet hiertoe openbare kennisgevingen.

Bijlage 2 Algemene beschrijving golfbaan

Figuur B2.1 geeft een schematisch overzicht van de onderdelen van een golfbaan. Een volwaardige golfbaan bestaat uit 18 holes, een driving range en een kleine oefenbaan van 9 holes (zie tabel B2.1 voor uitleg over de benamingen op een golfbaan). Het deel van het golfterrein wat niet direct benut wordt voor het spel heet het buitengebied. De overgang bevat de carry, de rough en de semi-rough. Daarnaast kent een golfterrein voorzieningen als een accommodatie (eventueel met terras, eventueel ook verblijfsaccommodatie-faciliteiten), parkeerterrein en loodsen en werkplaatsen ten behoeve van het onderhoud van het terrein.

Figuur B2.1 geeft een schematische weergave van de onderdelen van een hole: tee, fairway, green, apron en put. Op de fairway kunnen bunkers en vijvers voorkomen.

Variatie in de lengte van de holes maakt een golfbaan afwisselend en aantrekkelijk. Bij een 18 holes golfbaan is een gevarieerde samenstelling: 4 holes par 3, 10 holes par 4 en 4 holes par 5. De aantrekkelijkheid van een baan wordt verder in belangrijke mate bepaald door de landschappelijke inpassing en door hoogteverschillen.

Figuur B2.1 Schematische weergave en terminologie golfbaan

Tabel B2.1 Onderdelen van een golfbaan

Nr.	onderdeel golfbaan	omschrijving
1	tee	afslagplaats, begin van de hole
2	carry	gedeelte rondom de tee
3	fairway	gedeelte van de hole dat tussen tee en green gelegen is
4	rough	gedeelte tussen en rondom de holes bestaande uit minder intensief onderhouden natuurlijke vegetatie
5	semi-rough	overgangsgebied tussen fairway en rough, bestaande uit minder intensief onderhouden halflang gras
6	bunker	gegraven zandkuil als hindernis op een hole
7	green	een zeer intensief onderhouden fijne grasmat waar de put gelegen is, eindpunt van de hole
8	apron	talud vanaf de fairway naar de green
9	put	putje op de green waar de golfbal in gespeeld moet worden
10	buitengebied	het deel van het golfterrein wat niet direct benut wordt voor het spel
	dog-leg	hole die links of rechts ombuigt
	driving range	oefenbaan voor het afslaan
	hole	het totaal van tee, fairway en green
	putting green	oefengedeelte om het putten van de golfbal te oefenen

De volgende percentages oppervlakte (tabel B2.2) kunnen beschouwd worden als maatgevend voor een golfterrein [Boontjes et al., 1993].

Tabel B2.2 Maatgevende oppervlakteverdeling golfbaan

buitengebied en carry	buitengebied (incl. bos)	15 %
	carry	10%
overgangsgebied	rough	24%
	semi-rough	10%
hole	fairway (incl. water)	25%
	apron	4%
	tee	2%
	green	2%
	driving-range	4%
voorzieningen	wegen en paden	2%
	parkeerplaats	1%
	gebouwen	1%

Het ontwerp van een baan hangt af van de mogelijkheden van het terrein, van de ambities met betrekking tot de kwaliteit van de golfbaan en van de visie op de inpassing van de baan in het bestaande landschap.

Aandachtspunten bij aanleg vanuit de golffunctie zijn:

- Variatie in de lengte van de holes maakt een golfbaan afwisselend en aantrekkelijk. Bij een 18 holes golfbaan is een gevarieerde samenstelling: 4 holes par 3, 10 holes par 4 en 4 holes par 5;
- Afwisseling in windrichtingen, lengte, opzet, reliëf, hindernissen;
- Zodanige situering van de holes dat een logisch verloop in het spel wordt ingebouwd;
- Te grote loopafstanden moeten worden vermeden alsmede lopen tussen opeenvolgende holes tegen de spelrichting in;
- De slaglijnen tussen de holes moeten minimaal 60 m uit elkaar liggen;
- De golfaccommodatie is begin- en eindpunt; ook de holes 9 en 10 eindigen bij voorkeur, respectievelijk beginnen bij voorkeur in de buurt van het golfaccommodatie, zodat een natuurlijk rustmoment is ingebouwd.

De golfsport stelt hoge eisen aan de kwaliteit van en de verzorging van de grasmat van het eigenlijke speelveld, met name van de tees en de greens. Ten aanzien van de waterhuishouding betekent dit voor de tees en greens dat de grondwaterstand niet boven de 50-70 cm beneden maaiveld mag komen. In het bodemprofiel is een laag gehalte aan leem of klei vereist ten behoeve van de gewenste stroefheid.

Het beheer omvat doorgaans maatregelen als maaien, afvoer van maaisel, bemesten, beluchten van de bodem, dressen (het aanleggen van een zeer dunne laag scherp zand), onkruidbestrijding en bijzaaien. Intensiteit van beheer varieert per onderdeel van de hole. Buiten de holes moeten de groenvoorzieningen, vijvers en bunkers onderhouden worden. Dit beheer is aanzienlijk minder intensief dan dat van de holes.

De greens en tees en delen van de fairways zullen moeten doorgaans worden beregend en zijn voorzien van een drainagesysteem. Tabel B2.3 en B2.4 geven een overzicht van activiteiten tijdens aanleg en beheer.

Tabel B2.3 Indicatie activiteiten tijdens aanleg en gebruik

fase	golfaccommodatie	golfbaan
aanleg	- aan- en afvoer van materieel en materiaal - bouwrijp maken - bouw - aanleg parkeerplaatsen - aanleg wegen	- grondverzet: uitgraven, ophogen, egaliseren - aan- en afvoer van grond en andere grondstoffen - aanleg drainage en beregening - aanleg greens en tees - aanleg bunkers, waterelementen, roughs
gebruik	- onderhoud - aan- en afvoer	- maaien - bemesten - beluchten - dressen - verkeer van en naar de baan - afvoer of verwerken reststoffen

Tabel B2.4 Indicatie beheersmaatregelen.

beheerseenheid	beheersmaatregelen	intensiteit
green, apron tee	- maaien en afvoer maaisel - beluchten - dressen - bemesten - gebruik bestrijdingsmiddelen - gebruik gewasbeschermingsmiddelen - vrijhouden van blad	- green 4 tot 8 mm graslengte, tee 12 mm graslengte, intensief maaien, afhankelijk van seizoen, spel en weer - min. 2x (tee) tot 4x (green) per jaar - min. 2x (tee) tot 4x (green) per jaar - afhankelijk van grasconditie - niet - zo min mogelijk, handmatig - altijd
fairway, driving range	- maaien - afvoer maaisel - beluchten - dressen - bemesten - gebruik bestrijdingsmiddelen, - gebruik gewasbeschermingsmiddelen - vrijhouden van blad	- afhankelijk van seizoen, 1 tot 2 cm graslengte - niet - 1x per 2 jaar - na het beluchten - afhankelijk van grasconditie - niet - selectief - alleen bij veel bladval
bunker	- harken	- minimaal iedere dag
semi-rough	- maaien - afvoer maaisel - dressen - bemesten - gebruik bestrijdingsmiddelen, - gebruik gewas beschermingsmiddelen - vrijhouden van blad	- 1x per twee weken, graslengte 4-8 cm - niet - niet - afhankelijk van grasconditie - niet - niet - alleen bij veel bladval
rough	- maaien - verwijderen opslag - verwijderen teveel aan gras	- afhankelijk van nagestreefd vegetatietype
bosschages	- dunning	- afhankelijk van nagestreefd bostype
vijvers	- opschonen bodem en oevers - aanvullen van water	- afhankelijk van nagestreefd vegetatietype
drainage en beregening	- doorspoelen	
hekwerk	- herstel	

profil

Een begrip in Nederland

Met ongeveer 1800 werknemers en ruim tienduizend opdrachten per jaar is Oranjewoud één van de grootste advies- en ingenieursbureaus in Nederland. We zijn ruim een halve eeuw actief op het brede terrein van infrastructuur, bouw, stedelijke inrichting, natuurontwikkeling, milieu, vastgoedzaken en vrijetijdsvoorzieningen. Daarbinnen bieden we als één van de weinige partijen de combinatie van idee én verwezenlijking; van ingenieurswerk en daadwerkelijke realisatie binnen één organisatie. Dat staat niet alleen garant voor haalbare plannen, maar ook voor een hoogwaardige uitvoering. Voor onze opdrachtgevers is dat een vertrouwd gevoel.

Sterk in teamwerk

Oranjewoud werkt voor en samen met overheden, bedrijven en instellingen. Van lokale tot landelijke overheid, van handel tot industrie, van midden- en kleinbedrijf tot multinational, van non-profitsector tot particulier; alle opdrachtgevers zijn belangrijk. Daarbij combineren we onze sterke eigen inbreng met respect voor de kennis en kunde van de opdrachtgever. Partnership is dan ook altijd het uitgangspunt.

Raaden daad op maat

Het dienstenpakket van Oranjewoud mag breed worden genoemd. We verzorgen binnen onze werkgebieden het gehele traject van studie, advies, ontwerp, planvoorbereiding en directievoering tot realisatie, beheer en onderhoud. Al naar gelang de wens van de opdrachtgever nemen we hierbij één specifiek gedeelte, een combinatie van meerdere onderdelen of het hele traject op ons.

Creatief en dynamisch

Het brede werkteurien en de grote verscheidenheid aan activiteiten vindt zijn weerslag in de samenstelling van ons personeelsbestand. We bieden werk aan afgestudeerden op zowel mbo, hbo als academisch niveau. Oranjewoud staat voor werken in een gevarieerde, enthousiaste omgeving met een dynamische uitstraling en volop kansen voor nieuwe uitdagingen, verantwoordelijkheden en doorgroeimogelijkheden. Eigen initiatief, flexibiliteit, creativiteit en teamwerk zijn vanzelfsprekendheden binnen ons bureau.

Altijd binnen handbereik

Oranjewoud is met vijf grote en een aantal kleinere vestigingen altijd binnen handbereik. Onze medewerkers staan hierdoor ook in letterlijke zin dicht bij de opdrachtgevers, waardoor wij in alle regio's slagvaardig te werk kunnen gaan. De landelijke business units zijn op vrijwel al onze regionale vestigingen vertegenwoordigd. Zo combineren we inzicht in landelijke ontwikkelingen met een diepgaande kennis van lokale omstandigheden.

Onze buitenlandse activiteiten zijn ondergebracht in Oranjewoud International B.V., met bureaus in Antwerpen, Dresden en Budapest.

www.oraniewoud.nl

Vestigingen

Hoofdkantoor

Directie, Stafdiensten.

Koningin Wilhelminaweg 11
Postbus 24
8440 AA Heerenveen
Telefoon: (0513) 63 45 67
Telefax: (0513) 63 33 53

Heerenveen

Groningen, Friesland, Drenthe,
secretariaat Business unit Bouw & Vastgoed

Tothuisweg 57
Postbus 24
8440 AA Heerenveen
Telefoon: (0513) 63 45 67
Telefax: (0513) 63 33 53

Deventer

Overijssel, Gelderland,
secretariaat Business unit Stad & Ruimte
Zutphenseweg 31D
Postbus 321
7400 AH Deventer
Telefoon: (0570) 67 94 44
Telefax: (0570) 63 72 27

Almere - Stad

Noord-Holland, Utrecht, Flevoland,
secretariaat Business unit Object & Informatie

Wisselweg 1
Postbus 10044
1301 AA Almere-Stad
Telefoon: (036) 530 80 00
Telefax: (036) 533 81 89

Capelle aan den IJssel

Zuid-Holland, Zeeland,
secretariaat Business unit Bodem & Water

Rivium Westlaan 72
2909 LD Capelle aan den IJssel
Postbus 8590
3009 AN Rotterdam
Telefoon: (010) 235 17 45
Telefax: (010) 235 17 47

Oosterhout

Noord-Brabant, Limburg,
secretariaat Business unit Sport & Techniek

Beneluxweg 7
Postbus 40
4900 AA Oosterhout
Telefoon: (0162) 48 70 00
Telefax: (0162) 45 11 41

Locatie Geleen

Mijnweg 3
Postbus 17
6160 AA Geleen
Telefoon: (046) 478 92 22
Telefax: (046) 478 92 00

Tevens locaties in:

Groningen, Assen, Stadskanaal, Schoonebeek, IJss en Goes

